XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

CPI AURELIO MARCELINO REY GARCÍA

PROGRAMACIÓN D I D Á C T I C A

DA MATERIA / AREA DE:

RELIXION

Cuntis

Curso 2020 - 2021

Índice:

1. Introdución e contextualización..3

2. Contribución dos estándares de aprendizaxe avaliables ao desenvolvemento das competencias clave...3

3. Obxectivos da materia...5

4 Aprendizaxes non adquiridas no curso 2019-2020. Plan de reforzo e recuperación destes...........9

5. Desenvolvemento dos estándares de aprendizaxe: temporalización, mínimo para superar a materia e procedementos e instrumentos de avaliación ....¡Error! Marcador no definido.

6. Metodoloxía 58

7. Materiais e recursos didácticos..58

8.- Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado 59

9. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente.................................61

10. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes 62

11. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar..............63

12. Medidas de atención á diversidade 64

13. Elementos transversais..64

14. Actividades complementarias e extraescolares 65

15. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da propia programación 65

16. Accións de contribución ao proxecto lector 66

17. Accións de contribución ao proxecto TIC 67

18. Accións de contribución ao plan de convivencia 68

19. Información ao alumnado e ás familias 69

NOTA: Facer CLIC sobre cada epígrafe para ir ao apartado correspondente.

1.Introdución e contextualización

A materia de relixión, neste curso 2020-2021, será impartida por Ana Alicia Mallón Otero que comparte centro co CPI Domingo Fontán de Portas e CPI Santa Lucía de Moraña.

Este departamento ten alumnado en tódolos cursos da ESO.

2. Contribución dos estándares de aprendizaxe avaliables ao desenvolvemento das competencias clave

Na descrición do modelo competencial inclúese o marco de descritores competencias, no que aparecen os contidos reconfigurados desde un enfoque de aplicación que facilita o adestramento das competencias; recordemos que estas non se estudan, nin se ensinan: adéstranse. Para iso, cómpre a xeración de tarefas de aprendizaxe que lle permita ao alumnado a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Abordar cada competencia de xeito global en cada unidade didáctica é imposible; debido a iso, cada unha destas divídese en **indicadores de seguimento** (entre dous e cinco por competencia), grandes piares que permiten describila dun xeito máis preciso; dado que o carácter destes é aínda moi xeral, o axuste do nivel de concreción esixe que os devanditos indicadores se dividan, á súa vez, no que se denominan **descritores da competencia,** que serán os que «describan» o grao competencial do alumnado. Por cada indicador de seguimento encontraremos entre dous e catro descritores, cos verbos en infinitivo.

En cada unidade didáctica cada un destes descritores concrétase en **desempeños competencias,** redactados en terceira persoa do singular do presente de indicativo. O desempeño é o aspecto específico da competencia que se pode adestrar e avaliar de xeito explícito; é, polo tanto, concreto e obxectivable. Para o seu desenvolvemento, partimos dun marco de descritores

competenciais definido para o proxecto e aplicable a todas as materias e cursos da etapa.

Por outra parte, o desenvolvemento e a aprendizaxe dos **valores,** presentes en todas as áreas, axudarán a que os nosos alumnos e alumnas aprendan a desenvolverse nunha sociedade ben consolidada na que todos poidamos vivir, e en cuxa construción colaboren.

A diversidade dos nosos alumnos e das nosas alumnas, cos seus estilos de aprendizaxe diferentes, hanos de conducir a traballar desde as diferentes potencialidades de cada un deles, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder darlles resposta ás súas necesidades.

Na área de Relixión Católica

A área de Relixión Católica contribúe ao desenvolvemento das competencias desde as súas finalidades educativas, obxectivos, contidos e actividades de aprendizaxe e avaliación.

Na clase de relixión desenvólvense as competencias nas actividades de ensinanza-aprendizaxe de cada unidade, e están concibidas como un obradoiro educativo onde o alumnado, por medio da reflexión, da actividade e da aplicación, desenvolve as competencias. Especialmente, trabállanse as competencias desde a intelixencia espiritual, a intelixencia emocional e a educación en valores, así como as seguintes propostas do currículo de Relixión Católica (2015):

- A competencia en comunicación lingüística.
- As competencias sociais e cívicas.
- A competencia cultural e artística.
- A competencia para a autonomía e iniciativa persoal.
- A competencia de aprender a aprender.
- A competencia de conciencia e expresións culturais.

Na aula tamén se usarán diversos recursos interactivos e dixitais, desde os cales se seguirá desenvolvendo as competencias, especialmente a «Competencia dixital» e a competencia de «Sentido de iniciativa e espírito emprendedor».

Na programación de cada unidade indícase a competencia ou competencias que se traballan, os descritores competenciais e os desempeños competenciais.

3. Obxectivos da materia

1 ◦ ESO

1. Coñecer e comparar criticamente as relixións da antigüidade coa realidade, co cristianismo e cos seus principais valores e virtudes.
2. Investigar e interpretar correctamente o sentido relixioso e cristián sobre a creación e a moral católica do medio.
3. Describir e valorar as características da Historia da Salvación e como Deus se revela e intervén na historia da humanidade.
4. Comprender e indicar os principais feitos da vida de Xesús de Nazaret, a súa mensaxe de salvación e os seus milagres, así como a súa centralidade na Historia da Salvación.
5. Coñecer e enumerar as principais características dos Evanxeos, a moral de Xesús de Nazaret e a moral cristiá.
6. Expresar e valorar as características da resurrección de Xesucristo en relación cos Evanxeos, a Historia da Salvación e as investigacións actuais sobre a vida despois da morte.
7. Investigar e describir as características do sacramento do Bautismo en relación con Xesucristo e a súa presenza na Igrexa.
8. Coñecer e expresar as características do sacramento da Eucaristía en relación con Xesucristo e a súa presenza na Igrexa e na misa.
9. Recoñecer e valorar as características da Confirmación e a presenza do Espírito Santo neste sacramento e na vida da Igrexa.
10. Desenvolver a intelixencia espiritual por medio da reflexión e da interiorización das experiencias espirituais do patriarca Xosé: a natureza, o autocoñecemento, a contemplación e a reflexión sobre feitos da vida diaria.

11. Promover a intelixencia emocional por medio do coñecemento e a vivencia dos sentimentos de relixiosidade, loanza, alegría, resurrección, oración, sacrificio, fortaleza e desexo de Deus.
12. Tomar conciencia da importancia de clarificar, elixir e practicar os valores do hinduísmo e o cristianismo, as benaventuranzas, os Dez Mandamentos, a humanización, a confianza, a fraternidade, a esperanza, o compartir e a autenticidade.

2◦ ESO

1. Investigar e valorar dende as competencias clave a relación que existe entre o ser humano, Deus e a relixión na historia e a vida cotiá.
2. Coñecer e interpretar correctamente as características da dignidade humana en relación coa achega da vida cristiá e a súa promoción na sociedade actual.
3. Tomar conciencia da importancia da acción humana e a moral católica para aplicala en grupo a solucionar problemas persoais e sociais.
4. Comprender e fundamentar correctamente a relación existente entre a revelación de Deus cos medios para relacionarse con El.
5. Describir a relación existente entre a revelación de Deus e a fe cristiá e argumentar as achegas positivas que leva consigo para a felicidade da persoa e a sociedade.
6. Coñecer e aplicar as claves necesarias para a interpretación correcta da Biblia e as súas mensaxes de felicidade, liberación e salvación.
7. Expresar e explicar as principais características do Deus cristián en relación coa fe cristiá e a comunicación humana.
8. Identificar e valorar as características, achegas actuais e relacións existentes entre a fe cristiá, o Credo e a fe na vida eterna.
9. Coñecer desde as competencias clave e tomar conciencia das características da Igrexa católica e as achegas relixiosas, solidarias, culturais e artísticas que realiza á humanidade.
10. Desenvolver a intelixencia espiritual por medio das competencias clave, a reflexión e interiorización das experiencias de autocoñecemento, sentido á

vida, lecturas profundas e relixiosas, o silencio, a meditación e compartir en grupo as vivencias espirituais.

11. Promover a intelixencia emocional por medio do coñecemento e vivencia dos sentimentos de espiritualidade, dignidade humana, empatía, escoitar, comunicación, recollemento e sociabilidade.
12. Tomar conciencia da importancia de desenvolver unha xerarquía de valores e de practicar os valores das dimensións humanas e do proxecto de vida, a liberdade, a fe cristiá, a amizade, a identidade persoal, cambiar e a solidariedade.

3◦ ESO

1. Descubrir e coñecer o desexo do infinito e de Deus que existe no ser humano, e a diversidade de camiños persoais e cristiáns que existen para encontrarse con El.
2. Analizar e interpretar a necesidade humana de darlle sentido á propia vida e o sentido cotián e último da vida que dan o cristianismo e as relixións monoteístas.
3. Investigar e interpretar correctamente o pecado e os sacramentos do Perdón e da Unción de enfermos.
4. Investigar e fundamentar correctamente a relación existente entre Xesucristo, a vocación cristiá e o sacramento da Orde sacerdotal.
5. Coñecer e aplicar a moral cristiá da vida humana en relación con Xesucristo, a Igrexa e a busca de solucións aos atentados actuais contra a vida.
6. Valorar a mensaxe de Xesús sobre o consumo e aplicar a moral cristiá e católica do consumo para promover un consumo xusto, solidario, ecolóxico e cristián.
7. Describir e valorar a misión e a organización da Igrexa católica en relación con Xesucristo, a súa tripla misión e os servizos de humanización e salvación que realiza.

8. Investigar os principais acontecementos da historia da Igrexa durante os seus primeiros quince séculos e a presenza de Xesucristo, que continúa ata o fin da historia.
9. Recoñecer e valorar a achega fundamental da fe cristiá na creación da arte e da cultura cristiá e da humanidade.
10. Desenvolver a intelixencia espiritual por medio da reflexión e interiorización das experiencias de autocoñecemento, sentido á vida, vocación persoal, meditación e peregrinación.
11. Promover a intelixencia emocional por medio do coñecemento e da vivencia dos sentimentos de choro, providencia, arrepentimento, fe, vida, xenerosidade, colaboración, vocación e piedade.
12. Tomar conciencia da importancia de ter unha xerarquía de valores e de practicar os valores do perdón, a fe, o servizo, a celebración, a caridade, a solidariedade, a cooperación e a tolerancia.

4 º ESO

1. Identificar e comparar criticamente desde as competencias clave as características das relixións universais na historia e a vida cotiá.
2. Coñecer e valorar correctamente as características e achegas da experiencia relixiosa e a revelación de Deus á persoa e á sociedade actual.
3. Investigar e aplicar as ensinanzas e a relación entre Deus e a historia da Igrexa desde a Idade Moderna ata a Idade Contemporánea.
4. Fundamentar correctamente a relación existente entre Xesucristo, o Mesías, e a moral católica da vida pública no mundo contemporáneo.
5. Coñecer e valorar positivamente a relación existente entre Xesucristo, a Igrexa e a súa misión salvadora e humanizadora de felicidade para a persoa e a sociedade.
6. Comprender e aplicar as características do sacramento do Matrimonio en relación coa Igrexa, a vida persoal e a sociedade actual.
7. Expresar e explicar as características, achegas actuais, aplicacións e relacións existentes entre a fe cristiá e a moral cristiá da sexualidade.

8. Identificar e aplicar a situacións actuais as características da autoridade e a verdade na Biblia e na Igrexa.
9. Coñecer desde as competencias clave as achegas dos cristiáns para construír a civilización do amor no mundo actual, e tomar conciencia delas.
10. Desenvolver a intelixencia espiritual por medio das competencias clave, a reflexión e interiorización de experiencias para o desenvolvemento da paz, a actitude relixiosa, o agradecemento, a práctica da fe cristiá, a comunicación con Xesús, a poesía amorosa, a afectividade, a verdade e a espiritualidade ecolóxica.
11. Promover a intelixencia emocional por medio do coñecemento e a vivencia dos sentimentos de busca de sentido, éxtase relixiosa, aproveitamento do tempo, entrega persoal, namoramento, sinceridade, eternidade e salvar o matrimonio.
12. Tomar conciencia da importancia de interiorizar e practicar os valores do diálogo, fidelidade, compromiso social, crítica moral, coherencia persoal e cristiá, amor, verdade, seguir un bo mestre e cambiar o mundo.

4. Aprendizaxes non adquiridas no curso 2019-2020. Plan de reforzo e recuperación destes.

No curso 2020-21, ampliaremos o período de reforzo e recuperación para atender ao alumnado que realizou as tarefas da terceira avaliación pero sobre todo para aquel que non accedeu a Aula Virtual en todo o terceiro trimestre.

O departamento levará a cabo actividades de revisión, ampliación e reforzo das aprendizaxes non adquiridas e seguirá co traballo iniciado nese terceiro trimestre.

A continuación, pasamos a indicar as aprendizaxes non adquiridas no curso anterior.

<u>1º ESO:</u>Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación 2◦/3◦ avaliación	
2. Identificar a natureza e finalidade dos evanxeos. 3. Coñecer e comprender o proceso de formación dosevanxeos.	2.1 Recoñece a partir da lectura dos textos evanxélicos os trazos da persoa de Xesús e deseña o seu perfil. 3.1 Ordena e explica coas súas palabras os pasos do proceso formativo dos evanxeos.
Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: da Igrexa 3◦avaliación	
1.Comprender a presenza de Xesucristo hoxe na Igrexa. 2. Recoñecer que a acción do Espírito Santo dá vida á Igrexa.	1.1 Sinala e explica as distintas formas de presenza de Xesucristo na Igrexa: sacramentos, palabra de Deus, autoridade e caridade. 2.1 Coñece e respecta que os sacramentos son acción do Espírito para construír a Igrexa. 2.2 Asocia a acción do espírito nos sacramentos coas distintas etapas e momentos da vida. 2.3 Toma conciencia e aprecia a acción do Espírito para o crecemento da persoa.

<u>2º ESO:</u>Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación / 2ª e 3ª Avaliación		
O Credo, síntese da acción salvífica de Deus na historia	2. Vincular o sentido comunitarioda Trinidade coa dimensión relacional humana. 3. Descubrir o carácter histórico daformulación de Credo cristián. 4. Recoñecer as verdades da fecristina presentes no Credo.	3.1 Confeccionar materiais onde se expresan os momentos relevantes da historia salvífica e relaciónaos coas verdades de fe formuladas no Credo. 4.1 Clasifica as verdades de fe contidas no Credo e explica o seu significado.
Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa / 3ª Avaliación		
Expansión da igrexa, as primeiras comunidades. As notas da Igrexa.	1. Comprender a expansión docristianismo a través das primeiras comunidades cristiás. 2. Xustificar que a Igrexa é unha,santa, católica e apostólica.	1.1 Localiza no mapa os lugares de orixe das primeiras comunidades cristiás e describe as súas características. 1.2 Reconstrúe o itinerario das viaxes de San Pablo e explica coas súas palabras a difusión do cristianismo no mundo págano. 2.1 Describe e valora a raíz da unidade e santidade da Igrexa. 2.2 Elabora materiais, utilizando as tecnoloxías da información e a comunicación, onde se reflicte a universalidade e apostolicidadda Igrexa.

.

3ºESO: Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación 3◦ avaliación		
A persoa transformada polo encontro con Xesús	1. Recoñecer e apreciar que oencontro con Cristo cambia a forma de comprender o mundo, a historia, a realidade, as persoas, etc. 2. Comprender que a pertenza aCristo implica unha nova forma de comportarse na vida	1.1 Busca e selecciona biografía de conversos. 1.2 Expresa xuízos respectuosos sobre a novidade que o encontro con Cristo introduciu na forma de entender o mundo, segundo as biografías seleccionadas. 2.1 Crea e comparte textos, vídeos clip, curtos, para describir as consecuencias que na vida dos cristiáns supuxo o encontro
Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa / 3ª Avaliación		
A Igrexa, lugar de encontro con Cristo. Experiencia de plenitude no encontro con Cristo. A experiencia de fe xera unha cultura.	1. Tomar conciencia do vínculo indisoluble entreo encontro con Cristo e a pertenza á Igrexa. 2. Valorar criticamente a experiencia deplenitude que promete Cristo. 3. Identificar na cultura a riqueza e a beleza quexera a fe.	1.1 Busca, selecciona e presenta xustificando a experiencia dunha persoa que atopou a Cristo na Igrexa. 2.1 Escoita testemuños de cristiáns e debate con respecto achega da plenitude de vida que neles se expresa. 3.1 Demostra mediante exemplos previamente seleccionados que a experiencia cristiá foi xeradora de cultura ao longo da historia.

.

		3.2 Defende de forma razoada a influencia da fe na arte, o pensamento, os costumes, a saúde, a educación, etc.

4. Desenvolvemento dos estándares de aprendizaxe: temporalización, mínimo para superar a materia e procedementos e instrumentos de avaliación

1◦ ESO

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES
Bloque 1. O sentido relixioso do home		

A realidade creada e os acontecementos son signo . de Deus.	1. Recoñecer e valorar que a realidade é don de Deus. 2. Identificar a orixe divina da realidade. 3. Contrastar a orixe da creación nos diferentesrelatos relixiosos achega da creación. 4. Diferenciar a explicación teolóxica e científica da creación.	1.1 Expresa por escrito sucesos imprevistos nos que se recoñece que a realidade é dada. 1.2 Avalía, compartindo cos seus compañeiros, sucesos e situacións nas que queda de manifesto que a realidade é don de Deus. 2.1 Argumenta a orixe do mundo e a realidade como froito do designio amoroso de Deus. 3.1 Relaciona e distingue, explicando coas súas palabras, a orixe da creación nos relatos míticos da antigüidade e o relato bíblico. 4.1 Coñece e sinala as diferenzas entre a explicación teolóxica e científica da creación. 4.2 Respecta a autonomía existente entre as explicacións, teolóxica e científica, da creación.

Bloque 2. A revelación: Deus interven na historia		
A historia de Israel: elección, alianza, monarquía e profetismo.	1. Coñecer, contrastar e apreciar os principais acontecementos da historia de Israel. 2. Sinalar e identificar os diferentes modos decomunicación que Deus usou nas distintas etapas da historia de Israel. 3. Distinguir e comparar o procedemento co que Deusse manifesta nas distintas etapas da historia de Israel.	1.1 Coñece, interpreta e constrúe unha liña do tempo cos principais acontecementos e personaxes da historia de Israel. 1.2 Mostra interese pola historia de Israel e dialoga con respecto sobre os beneficios desta historia para a humanidade. 2.1 Busca relatos bíblicos e selecciona xestos e palabras de Deus nos que identifica a manifestación divina. 3.1 Recorda e explica construtivamente, de modo oral ou por escrito, accións que reflicten o desvelarse de Deus para co pobo de Israel.
Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación		

A divindade e humanidade de Xesús. Os evanxeos: testemuño e anuncio. Composición dos evanxeos.	1. Distinguir en Xesús os trazos da súa natureza divina e humana. 2. Identificar a natureza e finalidade dos evanxeos. 3. Coñecer e comprender o proceso de formación dosevanxeos.	1.1 Identifica e clasifica de xeito xustificado as diferenzas entre a natureza divina e humana de Xesús nos relatos evanxélicos. 1.2 Esfórzate por comprender as manifestacións de ambas naturezas expresadas nos relatos evanxélicos. 2.1 Recoñece a partir da lectura dos textos evanxélicos os trazos da persoa de Xesús e deseña o seu perfil. 3.1 Ordena e explica coas súas palabras os pasos do proceso formativo dos evanxeos.
Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: da Igrexa		
A Igrexa, presenza de Xesucristo na historia. O Espírito Santo edifica continuamente a Igrexa.	1. Comprender a presenza de Xesucristo hoxe na Igrexa. 2. Recoñecer que a acción do Espírito Santo dá vida á Igrexa.	1.1 Sinala e explica as distintas formas de presenza de Xesucristo na Igrexa: sacramentos, palabra de Deus, autoridade e caridade. 2.1 Coñece e respecta que os sacramentos son acción do Espírito para construír a Igrexa. 2.2 Asocia a acción do espírito nos sacramentos coas distintas etapas e momentos da vida. 2.3 Toma conciencia e aprecia a acción do Espírito para o crecemento da persoa.

As unidades da área de Relixión Católica de 1.º de Educación Secundaria e os seus correspondentes contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe, organizáronse e secuenciáronse en función dos seguintes criterios:

Os bloques de contidos do currículo de Relixión Católica:

Bloque 1. O sentido relixioso do home.

Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia.

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da historia da Salvación.

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.

A integración de todos os contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe e a distribución do currículo de Relixión Católica.

Mínimos esixidos

Bloque 1. O sentido relixioso do home
- Avalía, compartindo cos seus compañeiros, sucesos e situacións nas que queda de manifesto que a realidade é don de Deus. - Relaciona e distingue, explicando coas súas palabras, a orixe da creación nos relatos míticos da antigüidade e o relato bíblico. - Respecta a autonomía existente entre as explicacións, teolóxica e científica, da creación.
Bloque 2. A revelación: Deus interven na historia
- Coñece, interpreta e constrúe unha liña do tempo cos principais acontecementos e personaxes da historia de Israel. - Mostra interese pola historia de Israel e dialoga con respecto sobre os beneficios desta historia para a humanidade.
Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación

- Identifica e clasifica de xeito xustificado as diferenzas entre a natureza divina e humana de Xesús nos relatos evanxélicos. - Recoñece a partir da lectura dos textos evanxélicos os trazos da persoa de Xesús e deseña o seu perfil.
Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: da Igrexa
- Sinala e explica as distintas formas de presenza de Xesucristo na Igrexa: sacramentos, palabra de Deus, autoridade e caridade. - Asocia a acción do espírito nos sacramentos coas distintas etapas e momentos da vida.

<u>Procedementos e instrumentos de avaliación para cada avaliación:</u>

Os procedementos para a avaliación da materia de relixión serán

- Actividades que traballen explicitamente os estándares definidos na unidade.
- Mapas mentais ou conceptuais elaborados polos alumnos e polas alumnas.
- Produtos de aprendizaxe deseñados para poder aplicalos en tarefas realizadas nun contexto real; por exemplo: unidades de medida deseñadas por eles, o deseño dun obxecto con figuras xeométricas, murais, traballos de aplicación das tarefas, etc.
- Probas escritas que recollan os estándares de aprendizaxe.
- Problemas de aplicación de contidos nos que é necesario o desenvolvemento do razoamento lóxico.
- Ferramentas de autoavaliación e coavaliación do traballo na aula.

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	PORCENTAXE NA CUALIFICACIÓN

Ferramentas de avaliación do traballo competencial	20%
Probas de avaliación escritas	20%
Evidencias dos estándares de aprendizaxe	20%
Material de clase e actitude	40%
Cualificación total	**100%**

A cualificación final recollerá nun 80% a nota media das tres cualificacións trimestrais e nun 20% o traballo, a actitude e a participación do alumno durante todo o curso.

En calquera caso, para ser avaliado positivamente, o alumnado terá que supera-los contidos mínimos indicados a continuación.

En canto ás competencias, o departamento de Relixión aplicará o seguinte porcentaxe:

COMPETENCIAS	PORCENTAXE
Comunicación lingüística.	25%
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.	1%
Competencia dixital.	14%
Aprender a aprender.	10%

Competencias sociais e cívicas.	15%
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.	10%
Conciencia e expresións culturais.	25%
TOTAL:	**100,00%**

2 º ESO

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC
- O ser humano é creado por Deus, libre e intelixente e á súa imaxe e semellanza. - A persoa é un ser relixioso: a relixiosidade. - O relato bíblico «Abraham e Isaac». - A espiritualidade e a persoa na Biblia; o sentimento espiritual. - Dimensións e valores da persoa.	BLOQUE I. 1. Establecer diferenzas entre o ser humano creado a imaxe de Deus e os animais.	1.1. Argumenta a dignidade do ser humano en relación aos outros seres vivos.	CCL, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE I. 2. Relacionar a condición de criatura coa orixe divina.	2.1. Distingue e debate de forma xustificada e respectuosa a orixe do ser humano.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC

	BLOQUE I. 3. Identificar os personaxes e os valores do relato bíblico «Abraham e Isaac».	3.1. Escribe o argumento do relato bíblico «Abraham e Isaac». 3.2. Expresa as ensinanzas deste relato para a vida persoal.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE I. 4. Recoñecer expresións simbólicas bíblicas sobre as dimensións persoais, en especial a espiritual.	4.1. Investiga, coa Biblia, sobre as dimensións humanas. 4.2. Valora o sentimento espiritual por medio de mándaas.	CCL, CD, CAA, CSC, CSIEE, CCEC
	BLOQUE I. 5. Tomar conciencia dos valores e virtudes fundamentais que permiten un desenvolvemento de forma integral.	5.1. Selecciona as dimensións e os valores que debe desenvolver máis para medrar de forma integral.	CCL, CAA, CSC, CCEC

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC
- O fundamento da dignidade da persoa. - Características do proxecto persoal de vida cristiá e os principais modelos de vida para o cristián. - O relato bíblico «A parábola dos talentos».	BLOQUE I. 1. Explicar a orixe da dignidade do ser humano como criatura de Deus.	1.1. Valora, en situacións do seu contorno, a dignidade de todo ser humano con independencia das capacidades físicas, cognitivas, intelectuais, sociais, etc.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC

- O valor do tempo na Biblia e o sentimento de dignidade. - Os proxectos de vida e os seus valores.	BLOQUE I. 2. Sintetizar que é o proxecto de vida cristiá.	2.1. Define que son o proxecto persoal de vida e o proxecto de vida cristiá. 2.2. Describe a Xesús de Nazaret e a Virxe María como os principais modelos de vida cristiá.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE I. 3. Expresar o argumento, a interpretación e a ensinanza principal do relato bíblico «A parábola dos talentos».	3.1. Extrae as principais ensinanzas do relato bíblico «A parábola dos talentos». 3.2. Enumera comportamentos que debería realizar cada día para desenvolver as súas capacidades.	CCL, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE I. 4. Saber aproveitar ben o tempo e valorar a propia dignidade e a dos demais.	4.1. Describe como investir o tempo para mellorar aspectos da vida persoal. 4.2. Participa nun cine-fórum sobre a dignidade humana.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE I. 5. Reflexionar sobre os proxectos e valores persoais.	5.1. Expón algunhas ensinanzas para desenvolver un verdadeiro proxecto persoal de vida.	CCL, CAA, CSC, CSIEE

Contidos	**Criterios de avaliación**	**Estándares de aprendizaxe avaliables**	**CC**

- Ser humano colaborador da creación de Deus. - Características da ética universal e a moral católica. - O relato bíblico «Xesús de Nazaret e a muller pecadora». - A espiritualidade de María deNazaret e o sentimento de empatía. - O valor da liberdade.	BLOQUE I. 1. Entender o sentido e a finalidade da acción humana.	1.1. Clasifica accións do ser humano que respectan ou destrúen a Creación. 1.2. Deseña, en pequeno grupo, un plan de colaboración co seu centro educativo no que se inclúen polo menos cinco necesidades e as posibles solucións que o propio grupo levaría a cabo.	CCL, CAA, CSC, CSIEE
	BLOQUE I. 2. Distinguir o fundamental e o máis orixinal da moral católica.	2.1. Expresa a diferenza e complementariedade entre a ética universal e a moral cristiá. 2.2. Resume o fundamental e o máis orixinal da moral católica.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE I. 3. Interpretar o relato bíblico «Xesús de Nazaret e a muller pecadora» e algunhas das ensinanzas morais.	3.1. Indica o argumento, as claves de interpretación e algunhas ensinanzas morais que se poden extraer do relato bíblico «Xesús de Nazaret e a muller pecadora».	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE I. 4. Dialogar sobre a espiritualidade cristiá e reflexionar sobre o sentimento de empatía.	4.1. Participa nun debate sobre a espiritualidade cristiá a partir do modelo de María de Nazaret. 4.2. Autoavalía, a partir dunhas claves de interpretación, o grao persoal de empatía.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE I. 5. Descubrir e valorar a verdadeira liberdade humana.	5.1. Busca solucións, desde o exercicio da liberdade, a un dilema moral.	CCL, CAA, CSC

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC

- Deus revélase na historia. - O cristián relaciónase con Deus e acepta a súa revelación. - O relato bíblico «Deus escoita a Hagar e Ismael». - O sentimento de reflexión persoal e a espiritualidade de relacionarse con Deus. - O valor da oración.	BLOQUE II. 1. Coñecer e aceptar que Deus se revela na historia.	1.1. Busca e elixe personaxes significativos do pobo de Israel e identifica e analiza a resposta de fe neles.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE II. 2. Describir pautas para relacionarse con Deus.	2.1. Describe como se relaciona o cristián con Deus.	CCL, CAA
	BLOQUE II. 3. Resumir o relato bíblico «Deus escoita a Hagar e Ismael» e algunhas das ensinanzas que se poden extraer e aplicar hoxe.	3.1. Escribe o argumento, a imaxe de Deus presente no texto e as ensinanzas do relato bíblico «Deus escoita a Hagar e Ismael». 3.2. Investiga a biografía e a resposta de fe de dúas mulleres da Biblia.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE II. 4. Reflexionar e aprender a relacionarse con Deus.	4.1. Participa nun cine-fórum para aprender a relacionarse con Deus. 4.2. Indaga por medio dun cuestionario a súa	CCL, CD, CAA,
		actual relación con Deus.	CSC, CCEC
	BLOQUE II. 5. Descubrir e aprender o valor da oración.	5.1. Participa nun disco-fórum sobre o valor da oración.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC
- A aceptación da revelación: a fe. - A orixinalidade da fe cristiá.	BLOQUE II. 1. Comprender e valorar que a fe é a resposta á iniciativa salvífica de Deus.	1.1. Interésase por coñecer e valora a resposta de fe ao Deus que se revela.	CCL, CD, CAA, CSC

- O relato bíblico «Xesús e ocego Bartolomeo». - O don da fe e o sentimentode escoitar. - Os valores da fe cristiá.	BLOQUE II. 2. Expresar a orixinalidade da fe cristiá.	2.1. Identifica a fe cristiá como a fe antropolóxica máis completa e verdadeira. 2.2. Expón as súas investigacións bíblicas sobre a fe.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE II. 3. Expoñer algunhas das principais ensinanzas que se poden extraer do relato bíblico «Xesús e o cego Bartolomeo».	3.1. Enumera actitudes e comportamentos que facilitan ou impiden a fe. 3.2. Expresa algunha das ensinanzas que se poden extraer para a vida actual do relato bíblico «Xesús e o cego Bartolomeo».	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE II. 4. Dialogar sobre a fe e expresar vivencias sobre o sentimento de escoitar.	4.1. Participa nun debate sobre o don da fe formulado nun disco-fórum. 4.2. Escoita e respecta os sentimentos dos demais.	CCL, CD, CAA, CSC, CSIEE
	BLOQUE II. 5. Expresar os valores e virtudes da fe cristiá.	5.1. Participa nun cine-fórum sobre os valores da fe.	CCL, CD, CAA,
			CSC, CCEC

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC
- Características xerais e clasificación dos libros da Biblia. - Orixe, composición e interpretación dos Libros Sagrados. - O relato bíblico «A historia de Xonás».	BLOQUE II. 1. Coñecer e definir a estrutura e organización da Biblia.	1.1. Identifica, clasifica e compara as características fundamentais dos Libros Sagrados mostrando interese pola súa orixe divina.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC

- A Lectivo *Divina* e o sentimento de comunicarse. - O valor da amizade.	BLOQUE II. 2. Coñecer e respectar os criterios do maxisterio da Igrexa en torno á interpretación bíblica.	2.1. Le, localiza e esquematiza os criterios recollidos na *dei verbum* en torno á interpretación da Biblia valorándoos como necesarios.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE II. 3. Interpretar o relato «A historia de Xonás», seguindo os criterios católicos..	3.1. Expón a interpretación e as ensinanzas do relato «A historia de Xonás».	CCL, CAA
	BLOQUE II. 4. Descubrir os bos sentimentos que produce dialogar con Deus por medio da Biblia. 5. Recoñecer na inspiración a orixe da sacralidade do texto bíblico.	4.1. Segue unhas pautas e practica a *lectio divina*. 5.1. Distingue e sinala en textos bíblicos a presenza dun Deus que se comunica, xustificando no grupo a selección dos textos.	CCL, CAA, CSC, SIEP
	BLOQUE II. 6. Describir valores e calidades da verdadeira amizade.	6.1. Participa nun debate sobre os valores e calidades da amizade.	CCL, CAA, CSC

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC

- Xesucristo revela a Deus como Trindade. - Orixinalidade do Deus cristián. - O relato bíblico «A parábola do fillo pródigo». - Calidades de Deus un e trinoe o sentimento cristián. - O valor da fraternidade.	BLOQUE III. 1. Mostrar interese por recoñecer o carácter relacional da divindade na revelación de Xesús.	1.1. Coñece e describe as características do Deus cristián. 1.2. Le relatos mitolóxicos, localiza trazos das divindades das relixións politeístas e contrástaos coas características do Deus cristián.	CCL, CD, CAA, CSC, SIEP, CCEC
	BLOQUE III. 2. Descubrir a orixinalidade do Deus cristián respecto ás outras relixións monoteístas.	2.1. Compara a orixinalidade do Deus trino do cristianismo coa experiencia de Deus noutras relixións.	CCL, CAA, CSC
	BLOQUE III. 3. Describir o argumento, claves de interpretación e ensinanza principal do relato bíblico «A parábola do fillo pródigo».	3.1. Explica o argumento e ensinanza principal do relato bíblico «A parábola do fillo pródigo». 3.2. Analiza e extrae conclusións dun vídeo sobre a relación con Deus.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE III. 4. Desenvolve a espiritualidade a partir dos atributos de Deus e experimenta o sentimento do amor cristián.	4.1. Investiga na Biblia sobre os atributos do Deus cristián. 4.2. Interioriza atributos de Deus e desenvolve a espiritualidade. 4.3. Participa nun disco-fórumsobre o sentimento cristián.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE III.	5.1. Recoñece, describe e acepta que a persoa	CCL,
	5. Vincular o sentido comunitario da Trindade coa dimensión relacional humana. 6. Comprender o valor da identidade persoal.	humana necesita o outro para alcanzar a súa identidade a semellanza de Deus. 6.1. Participa nun cine-fórum sobre Xesús, como o maior exemplo de identidade persoal.	CD, CAA, CSC, CCEC

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC
- O Credo, síntese da acción salvífica de Deus na historia. - Características e verdades de fe da escatoloxía cristiá. - O relato bíblico «O Xuízo Final e definitivo». - Os textos bíblicos sobre a vida eterna e o sentimento de recollemento. - O valor de cambiar.	BLOQUE III. 1. Descubrir o carácter histórico da formulación do Credo cristián. 2. Recoñecer as verdades da fe cristiá presentes no Credo.	1.1. Confecciona materiais onde se expresan os momentos relevantes da historia salvífica e relaciónaos coas verdades de fe formuladas no Credo. 2.1. Clasifica as verdades de fe contidas no Credo e explica o seu significado.	CCL CD CAA CSC CCEC
	BLOQUE III. 3. Resumir as principais verdades da fe cristiá sobre a vida eterna.	3.1. Define o que é a escatoloxía cristiá e as verdades de fe da resurrección, o ceo e o inferno.	CCL CD CAA CSC
	BLOQUE III. 4. Comprender o significado e as claves necesarias para interpretar correctamente o relato bíblico «O Xuízo Final e definitivo».	4.1. Describe o significado e principal ensinanza do relato bíblico «O Xuízo Final e definitivo».	CCL CD CAA CSC CCEC
	BLOQUE III. 5. Reflexionar sobre a vida eterna desde o sentimento de recollemento.	5.1. Investiga coa Biblia e extrae conclusións sobre a vida eterna. 5.2. Dialoga sobre o sentimento de recollemento e paz interior.	CCL CD CAA CSC CSIEE
	BLOQUE III. 6. Concienciarse sobre o valor da conversión cristiá.	6.1. Participa nun cine-fórum sobre o valor e a experiencia de cambiar de vida.	CCL CD CAA CSC CCEC

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC
- Expansión da igrexa, as primeiras comunidades. - As notas da Igrexa. - O relato bíblico «A parábola dos xornaleiros da viña». - Espiritualidade do canto relixioso e sociabilidade. - O valor da solidariedade.	BLOQUE IV. 1. Comprender a expansión do cristianismo a través das primeiras comunidades cristiás.	1.1. Localiza no mapa os lugares de orixe das primeiras comunidades cristiás e describe as súas características. 1.2. Reconstrúe o itinerario das viaxes de San Paulo e explica coas súas palabras a difusión do cristianismo no mundo pagán.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE IV. 2. Xustificar que a Igrexa é unha, santa, católica e apostólica.	2.1. Describe e valora a raíz da unidade e santidade da Igrexa. 2.2. Elabora materiais, utilizando as Tecnoloxías da Información e a Comunicación, onde se reflicte a universalidade e apostolicidade da Igrexa.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE IV. 3. Narrar o argumento e extraer unha ensinanza persoal do relato bíblico «A parábola dos xornaleiros da viña».	3.1. Resume o argumento e a ensinanza que se extrae do relato bíblico «A parábola dos xornaleiros da viña». 3.2. Investiga coa Biblia sobre a misión da Igrexa.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE IV. 4. Desenvolver o sentimento de espiritualidade por medio dunha canción relixiosa e de sociabilidade.	4.1. Participa nun disco-fórum sobre o tema «Pescador de homes». 4.2. Avalía e reflexiona sobre o seu grao de sociabilidade e convivencia.	CCL, CD, CAA, CSC, CSIEE
	BLOQUE IV. 5. Experimentar o valor da solidariedade.	5.1. Analiza, toma conciencia e aplica o valor da solidariedade.	CCL, CD,
			CAA, CSC

As unidades da área de Relixión Católica de 2.º de Educación Secundaria e os seus correspondentes contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe, organizáronse e secuenciáronse en función dos seguintes criterios:

Os bloques de contidos do currículo de Relixión Católica:

Bloque 1. O sentido relixioso do home.

Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia.

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da historia da Salvación.

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.

A integración de todos os contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe e a distribución do currículo de Relixión Católica.

Mínimos esixidos Unidade

Argumenta a dignidade do ser humano en relación aos outros seres vivos.
Distingue e debate de forma xustificada e respectuosa a orixe do ser humano
Selecciona as dimensións e valores que debe desenvolver máis para crecer de forma integral.

Valora, en situacións do seu contorno, a dignidade de todo ser humano con independencia das capacidades físicas, cognitivas, intelectuais, sociais, etc.

Enumera comportamentos que debería realizar cada día para desenvolver as súas capacidades.
Describe como investir o tempo para mellorar aspectos da vida persoal.
Expón algunhas ensinanzas para desenvolver un verdadeiro proxecto persoal de vida.

Expresa a diferenza e complementariedade entre a ética universal e a moral cristiá.
Resume o fundamental e o máis orixinal da moral católica.
Autoavalía a partir dunhas claves de interpretación o grao persoal de empatía.
Busca solucións, desde o exercicio da liberdade, a un dilema moral.

Busca e elixe personaxes significativos do pobo de Israel e identifica e analiza a resposta de fe neles.
Investiga a biografía e resposta de fe de dúas mulleres da Biblia.
Indaga por medio dun cuestionario a súa actual relación con Deus.

Identifica a fe cristiá como a fe antropolóxica máis completa e verdadeira.

Enumera actitudes e comportamentos que facilitan ou impiden a fe.
Escoita e respecta os sentimentos dos demais.

Identifica, clasifica e compara as características fundamentais dos Libros Sagrados mostrando interese pola súa orixe divina.
Distingue e sinala en textos bíblicos a presenza dun Deus que se comunica, xustificando no grupo a selección dos textos.
Participa nun debate sobre os valores e calidades da amizade.

Coñece e describe as características do Deus cristián.
Le relatos mitolóxicos, localiza trazos das divindades das relixións politeístas e contrástaos coas características do Deus cristián.
Compara a orixinalidade do Deus trino do cristianismo coa experiencia de Deus noutras relixións.

Clasifica as verdades de fe contidas no Credo e explica o seu significado.
Investiga coa Biblia e extrae conclusións sobre a vida eterna.
Dialoga sobre o sentimento de recollemento e paz interior.

Localiza no mapa os lugares de orixe das primeiras comunidades cristiás e describe as súas características.
Reconstrúe o itinerario das viaxes de san Paulo e explica coas súas palabras a difusión do cristianismo no mundo pagán.
Elabora materiais, utilizando as Tecnoloxías da Información e a Comunicación, onde se reflicte a universalidade e apostolicidade da Igrexa.
Avalía e reflexiona sobre o seu grao de sociabilidade e convivencia.
Analiza, toma conciencia e aplica o valor da solidariedade.

Procedementos e instrumentos de avaliación para cada avaliación:

Os procedementos para a avaliación da materia de relixión serán

- Actividades que traballen explicitamente os estándares definidos na unidade.
- Mapas mentais ou conceptuais elaborados polos alumnos e polas alumnas.
- Produtos de aprendizaxe deseñados para poder aplicalos en tarefas realizadas nun contexto real; por exemplo: unidades de medida deseñadas por eles, o deseño dun obxecto con figuras xeométricas, murais, traballos de aplicación das tarefas, etc.
- Probas escritas que recollan os estándares de aprendizaxe.
- Problemas de aplicación de contidos nos que é necesario o desenvolvemento do razoamento lóxico.
- Ferramentas de autoavaliación e coavaliación do traballo na aula.

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	PORCENTAXE NA CUALIFICACIÓN
Ferramentas de avaliación do traballo competencial	20%
Probas de avaliación escritas	20%
Evidencias dos estándares de aprendizaxe	20%
Material de clase e actitude	40%
Cualificación total	**100%**

A cualificación final recollerá nun 80% a nota media das tres cualificacións trimestrais e nun 20% o traballo, a actitude e a participación do alumno durante todo o curso.

En calquera caso, para ser avaliado positivamente, o alumnado terá que supera-los contidos mínimos indicados a continuación.

En canto ás competencias, o departamento de relixión aplicará o seguinte porcentaxe:

COMPETENCIAS	PORCENTAXE
Comunicación lingüística.	25%
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.	1%
Competencia dixital.	14%

Aprender a aprender.	10%
Competencias sociais e cívicas.	15%
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.	10%
Conciencia e expresións culturais.	25%
TOTAL:	**100,00%**

3 º ESO

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	estándares DE APRENDIZAXE AVALIABLES
Bloque 1. O sentido relixioso do home		

A natureza humana desexa o Infinito. A procura de sentido na experiencia da enfermidade, a morte, a dor, etc.	1. Recoñecer o desexo de plenitude que ten a persoa. 2. Comparar razoadamente distintas respostas fronteá finito do ser humano	1.1 Expresa e comparte en grupo situacións ou circunstancias nas que recoñece a esixencia humana de felicidade e plenitude. 2.1 Analiza e valora a experiencia persoal fronte a feitos vellos e dolorosos. 2.2 Selecciona escenas de películas ou documentais que mostran a procura de sentido.
Bloque 2. A revelación: Deus interveña na historia		
A ruptura do home con Deus polo pecado. O relato bíblico do pecado orixinal.	1. Descubrir que o pecado radica no rexeitamento á intervención de Deus na propia vida. 2. Distinguir a verdade revelada do ropaxe literario no relato do Xénese.	1.1 Identifica, analiza e comenta situacións actuais onde se expresa o pecado como rexeitamento ou suplantación de Deus. 2.1 Analiza o texto sagrado diferenciando a verdade revelada do ropaxe literario e recrea un relato da verdade revelada sobre o pecado orixinal con linguaxe actual
Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación		

A persoa transformada polo encontro con Xesús	1. Recoñecer e apreciar que o encontro con Cristo cambia a forma de comprender o mundo, a historia, a realidade, as persoas, etc. 2. Comprender que a pertenza a Cristo conleva unha nova forma de comportarse na vida	1.1 Busca e selecciona biografía de conversos. 1.2 Expresa xuízos respectuosos sobre a novidade que o encontro con Cristo introduciu na forma de entender o mundo, segundo as biografías seleccionadas. 2.1 Crea e comparte textos, vídeos clip, curtos, para describir as consecuencias que na vida dos cristiáns supuxo o encontro

.

As unidades da área de Relixión Católica de 3.º de Educación Secundaria e os seus correspondentes contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe, organizáronse e secuenciáronse en función dos seguintes criterios:

Os bloques de contidos do currículo de Relixión Católica:

Bloque 1. O sentido relixioso do home.

Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia.

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da historia da Salvación.

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.

A integración de todos os contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe e distribución do currículo de Relixión Católica.

Mínimos esixidos

Bloque 1. O sentido relixioso do home
- Analiza e valora a experiencia persoal fronte a feitos vellos e dolorosos. - Selecciona escenas de películas ou documentais que mostran a procura de sentido.
Bloque 2. A revelación: Deus interveña na historia
- Analiza o texto sagrado diferenciando a verdade revelada do ropaxe literario e recrea un relato da verdade revelada sobre o pecado orixinal con linguaxe actual
Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación
Busca e selecciona biografía de conversos. - Expresa xuízos respectuosos sobre a novidade que o encontro con Cristo introduciu na forma de entender o mundo, segundo as biografíasseleccionadas. - Crea e comparte textos, vídeos clip, curtos, para describir as consecuencias que na vida dos cristiáns supuxo o encontro

-

-

Procedementos e instrumentos de avaliación para cada avaliación:

Os procedementos para a avaliación da materia de relixión serán

- Actividades que traballen explicitamente os estándares definidos na unidade.
- Mapas mentais ou conceptuais elaborados polos alumnos e polas alumnas.

- Produtos de aprendizaxe deseñados para poder aplicalos en tarefas realizadas nun contexto real; por exemplo: unidades de medida deseñadas por eles, o deseño dun obxecto con figuras xeométricas, murais, traballos de aplicación das tarefas, etc.

- Probas escritas que recollan os estándares de aprendizaxe.

- Problemas de aplicación de contidos nos que é necesario o desenvolvemento do razoamento lóxico.

- Ferramentas de autoavaliación e coavaliación do traballo na aula.

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	PORCENTAXE NA CUALIFICACIÓN
Ferramentas de avaliación do traballo competencial	20%
Probas de avaliación escritas	20%
Evidencias dos estándares de aprendizaxe	20%
Material de clase e actitude	40%
Cualificación total	**100%**

A cualificación final recollerá nun 80% a nota media das tres cualificacións trimestrais e nun 20% o traballo, a actitude e a participación do alumno durante todo o curso.

En calquera caso, para ser avaliado positivamente, o alumnado terá que supera-los contidos mínimos indicados a continuación.

En canto ás competencias, o departamento de relixión aplicará o seguinte porcentaxe:

COMPETENCIAS	PORCENTAXE
Comunicación lingüística.	25%
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.	1%
Competencia dixital.	14%
Aprender a aprender.	10%
Competencias sociais e cívicas.	15%
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.	10%
Conciencia e expresións culturais.	25%
TOTAL:	**100,00%**

4 ◦ ESO

Unidade 1

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC
- O desexo de atoparse con Deus. - As relixións: busca do sentido da vida. - O relato bíblico «Rut, a estranxeira». - A espiritualidade da paz interior e o sentimento de busca de sentido. - O valor do diálogo.	BLOQUE I. 1. Resumir a vida e as ensinanzas de Buda.	1.1. Redacta datos sobre a vida e as ensinanzas de Buda.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE I. 2. Aprender e memorizar os principais trazos comúns das relixións.	2.1. Identifica e clasifica os trazos principais (ensinanza, comportamento e culto) das relixións monoteístas. 2.2. Busca información e preséntalle ao grupo as respostas das distintas relixións ás preguntas sobre o sentido da vida.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE I. 3. Investigar os valores que se propoñen no relato bíblico «Rut, a estranxeira».	3.1. Le e resume o argumento e a ensinanza do relato bíblico «Rut, a estranxeira». 3.2. Describe valores necesarios para mellorar situacións conflitivas actuais relacionadas coas relixións.	CCL, CD, CAA, CSC, CEC
	BLOQUE I. 4. Recapacitar sobre a paz nas relixións e a busca de sentido.	4.1. Recapacita e medita sobre a paz. 4.2. Participa en debates sobre a busca de sentido da vida.	CCL, CD, CAA, CSC, CEC

	BLOQUE I. 5. Reflexionar sobre o valor do diálogo.	5.1. Autoavalía a súa capacidade de diálogo.	CCL, CAA, CSC, CEC

Unidade 2

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC
- Experiencia relixiosa e experiencia cristiá. - A experiencia cristiá, plenitude da revelación relixiosa. - O relato bíblico «Noé e o diluvio universal». - Actitude relixiosa e éxtase relixiosa. - O valor de seguir un bo mestre.	BLOQUE I. 1. Explicar en que consisten a experiencia relixiosa e a experiencia cristiá.	1.1. Define brevemente a experiencia relixiosa e a experiencia cristiá. 1.2. Describe a experiencia relixiosa de Xesús.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE I. 2. Comparar e distinguir a intervención de Deus na historia dos intentos humanos de resposta á busca de sentido.	2.1. Razoa por que a revelación é a plenitude da experiencia relixiosa. 2.2. Analiza e debate as principais diferenzas entre a revelación de Deus e as relixións.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE I. 3. Enumerar os feitos e ensinanzas relixiosos do relato bíblico «Noé e o diluvio universal».	3.1. Resume o argumento e a ensinanza que se extrae do relato bíblico «Noé e o diluvio universal». 3.2. Participa en debates sobre ensinanzas presentes no texto.	CCL, CD, CAA, CSC

	BLOQUE I. 4. 4. Descubrir a actual actitude relixiosa e experimentar o sentimento de éxtase relixiosa.	4.1. Analiza e reflexiona sobre a súa actitude relixiosa. 4.2. Participa nun disco-fórum sobre a contemplación.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE I. 5. Identificar a Xesús de Nazaret como o mellor mestre para a vida.	5.1. Participa nun cine-fórum sobre o valor de seguir un bo mestre.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC

Unidade 3

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC
- A fidelidade de Deus á alianza co ser humano. - A dobre realidade da Igrexa na historia da Idade Moderna e da Idade Contemporánea. - O relato bíblico de «O profeta	BLOQUE II. 1. 1. Recoñecer e valorar as accións de Deus fiel ao longo da historia.	1.1. Identifica e aprecia a fidelidade permanente de Deus que atopa na historia de Israel.	CCL, CAA, CSC
Xeremías». - O agradecemento e o sentimento de aproveitar o tempo. - O valor da fidelidade.	BLOQUE II. 2. Expresar a dobre dimensión, humana e divina e de acertos e erros, que se dan na vida da persoa e na historia da Igrexa.	2.1. Resume en que consiste a dobre realidade da Igrexa na historia. 2.2. Extrae conclusións sobre a historia da Igrexa nos séculos XV a XXI.	CCL, CD, CAA, CSC

	BLOQUE II. 3. Indicar a principal ensinanza moral e relixioso do relato bíblico «O profeta Xeremías».	3.1. Expresa o argumento e principal ensinanza do relato bíblico «O profeta Xeremías». 3.2. Toma conciencia e agradece os momentos da súa historia nos que recoñece a fidelidade de Deus.	CCL, CAA, CSC, CSIEE, CCEC
	BLOQUE II. 4. Reflexionar e experimentar a espiritualidade de agradecemento e o sentimento de aproveitar o tempo.	4.1. Dialoga sobre a dimensión espiritual do agradecemento. 4.2. Reflexiona sobre o sentimento de aproveitar o tempo.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE II. 5. Concienciarse sobre o valor da fidelidade.	5.1. Participa nun cine-fórum sobre a fidelidade.	CCL, CD, CAA, CSC

Unidade 4

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC
- A figura mesiánica do Servo de Iavé. - Características da moral católica da vida pública. - O relato bíblico «A historia do rei Saúl».	BLOQUE II. 1. Comparar e apreciar a novidade entre o Mesías sufridor e o Mesías político.	1.1. Identifica, clasifica e compara os trazos do Mesías sufridor e do Mesías político. 1.2. Esfórzase por comprender a novidade do Mesías sufridor como criterio de vida.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC

- A práctica da fe cristiá e o sentimento de sufrimento. - O valor do compromiso social.	BLOQUE II. 2. Sintetizar as características da moral católica da vida pública.	2.1. Argumenta desde os principios da moral católica da vida pública.	CCL, CAA, CSC
	BLOQUE II. 3. Describir as ensinanzas persoais e sociais que se poden extraer do relato bíblico «A historia do rei Saúl».	3.1. Resume e extrae unha ensinanza do relato bíblico «A historia do rei Saúl». 3.2. Expón as calidades dun bo gobernante segundo a Biblia.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE II. 4. Valorar a importancia de practicar a fe e o sentimento de sufrimento.	4.1. Reflexiona ante dilemas morais que formula a vida pública. 4.2. Participa nun cine-fórum sobre o sentido do sufrimento.	CCL, CAA, CSC
	BLOQUE II. 5. Estimar o valor do compromiso social.	5.1. Aplica o método ver-xulgar-actuar ante un problema actual da sociedade e a política.	CCL, CAA, CSC, CSIEE

Unidade 5

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC

- A chamada de Xesús a colaborar con El xera unha comunidade. - Compromisos para actualizar a misión de Xesús. - O relato bíblico «Xesús chama os primeiros discípulos». - Comunicación con Xesús e sentimento de entrega persoal. - O valor da crítica moral.	BLOQUE III. 1. Descubrir a iniciativa de Cristo para formar unha comunidade que orixina a Igrexa.	1.1. Localiza, selecciona e argumenta en textos evanxélicos a chamada de Xesús.	CCL, CAA, CSC
	BLOQUE III. 2. Achar compromisos cristiáns para actualizar a misión de Xesús.	2.1. Busca e identifica persoas que actualizan hoxe a misión de Xesús e expón en grupo por que continúan a misión de Xesús.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE III. 3. Coñecer e apreciar o convite de Xesús a colaborar na súa misión.	3.1. Resume e explica o argumento, as ensinanzas e a simboloxía da pesca milagrosa. 3.2. Le de xeito comprensivo un evanxeo, identifica e describe a misión salvífica de Xesús.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE III. 4. Constatar e expresar como a comunicación con Xesús xera o sentimento de entrega persoal.	4.1. Imaxina e expresa que lle comunicaría a Xesús. 4.2. Participa nun cine-fórum sobre a entrega persoal.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE III. 5. Aprender a ver, xulgar e actuar cristiamente.	5.1. Describe como ser críticos e evitar ser manipulados polos medios de comunicación social.	CCL, CD, CAA, CSC, CSIEE

Unidade 6

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC
- Os sacramentos e a súa clasificación. - Características dos sacramentos da Igrexa católica e do sacramento do Matrimonio.	BLOQUE III. 1. Resumir as principais características dos sacramentos da Igrexa católica.	1.1. Clasifica e define os sacramentos da Igrexa católica.	CCL, CD, CAA, CSC

- O texto bíblico «Canto ao amor cristián». - Poesía amorosa da Biblia e o sentimento de salvar o matrimonio. - O valor da coherencia persoal e cristiá.	BLOQUE III. 2. Sintetizar o sacramento do Matrimonio e a súa liturxia.	2.1. Describe en que consiste o sacramento do Matrimonio e cal é a súa liturxia.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE III. 3. Enumerar as características máis orixinais do amor cristián segundo o texto bíblico do «Canto ao amor cristián».	3.1. Le o texto bíblico do «Canto ao amor cristián» e expresa en que consiste este amor.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE III. 4. Expresar a espiritualidade amorosa e o sentimento de fortalecer o vínculo matrimonial.	4.1. Reflexiona e expresa creativamente a espiritualidade amorosa. 4.2. Participa nun cine-fórum sobre como salvar un matrimonio.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC

	BLOQUE III. 5. Argumentar ante dilemas con coherencia persoal e cristiá.	5.1. Participa nun role- playing a partir dun dilema sobre o casamento.	CCL, CAA, CSC

Unidade 7

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC
- A pertenza a Cristo na Igrexa ilumina todas as dimensións do ser humano. - Características, fundamentos, principios éticos e comportamentos da moral católica da sexualidade humana. - Os relatos bíblicos de «A Creación do home e a muller». - Afectividade e sentimento de namoramento. - O valor do amor.	BLOQUE IV. 1. Sintetizar os trazos fundamentais da sexualidade humana.	1.1. Expón o que é a sexualidade humana.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE IV. 2. Resumir as características máis importantes da moral católica da sexualidade humana.	2.1. Describe as características máis importantes da moral católica da sexualidade humana.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE IV. 3. Aplicar as claves para interpretar correctamente os dous relatos bíblicos de «A Creación do home e a muller» e indicar as súas ensinanzas.	3.1. Expresa o significado dos relatos bíblicos de «A creación do home e a muller».	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC

	BLOQUE IV. 4. Descubrir e valorar que Cristo xera unha forma nova de usar a razón e a liberdade, e de expresar a afectividade da persoa.	4.1. Elabora xuízos a partir de testemuños que exemplifiquen unha forma nova de usar a razón e a liberdade e de expresar a afectividade. 4.2. Expresa o seu sentimento cara a	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
		Cristo por medio dunha poesía.	
	BLOQUE IV. 5. Discernir o verdadeiro amor.	5.1. Resolve un dilema moral relacionado co verdadeiro amor.	CCL, CAA, CSC, CSIEE, CCEC

Unidade 8

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC
- Autoridade positiva e autoritarismo. - A autoridade eclesial ao servizo da verdade. - O relato bíblico «Susana, Daniel e os dous xuíces». - A verdade do ser humano e osentimento de sinceridade. - O valor da verdade.	BLOQUE IV. 1. Diferenciar entre autoridade positiva e autoritarismo.	1.1. Define e diferencia os termos autoridade legal e xusta, autoridade moral e autoritarismo. 1.2. Identifica persoas que son autoridade na súa vida e explica como recoñece nelas a verdade.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE IV. 2. Distinguir que a autoridade está ao servizo da verdade.	2.1. Localiza e xustifica tres acontecementos da historia nos que a Igrexa defendeu a verdade do ser humano. 2.2. Recoñece e valora na Igrexa distintas figuras que son autoridade, polo servizo ou polo testemuño.	CCL, CD, CAA, CSC

	BLOQUE IV. 3. Expresar o argumento e a mensaxe relixiosa e moral do relato bíblico «Susana, Daniel e os dous xuíces».	3.1. Sintetiza o argumento e a mensaxe relixiosa do relato bíblico «Susana, Daniel e os dous xuíces».	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE IV. 4. Reflexionar sobre a defensa da verdade do ser humano e a sinceridade.	4.1. Enumera acontecementos da historia nos que a Igrexa defendeu a verdade do ser humano. 4.2. Analiza o seu nivel persoal de sinceridade.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE IV. 5. Indagar sobre o valor da verdade.	5.1. Participa nun disco- fórum sobre a verdade.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC

Unidade 9

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables	CC
- A misión da Igrexa no mundo. - Características da civilización do amor que constrúen os cristiáns por todo o mundo. - O relato bíblico «O ceo novo e a terra nova».	BLOQUE IV. 1. Resumir a misión da Igrexa e a súa relación co Reino de Deus.	1.1. Sintetiza por escrito en que consiste a misión da Igrexa e a súa relación co Reino de Deus.	CCL, CAA, CSC, CCEC

- Espiritualidade ecolóxica e sentimento de eternidade. - O valor de cambiar o mundo.	BLOQUE IV. 2. Relacionar a misión do cristián coa construción do mundo.	2.1. Investiga e debate sobre as iniciativas eclesiásticas do seu contorno que colaboran na construción da civilización do amor.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE IV. 3. Indicar algunhas claves para interpretar correctamente o relato bíblico «O ceo novo e a terra nova».	3.1. Cumpre a ficha do relato bíblico «O ceo novo e a terra nova». 3.2. Responde afirmacións erróneas con argumentos propios.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE IV. 4. Desenvolver e vivenciar a espiritualidade ecolóxica e o sentimento de eternidade.	4.1. Explica a importancia de valorar cada persoa, cada cousa e cada momento. 4.2. Participa nun cine-fórum sobre a vida eterna.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE IV. 5. Comprender o valor de cambiar o mundo.	5.1. Interioriza e enumera comportamentos necesarios para cambiar o mundo.	CCL, CD, CAA, CSC, CSIEE, CCEC

As unidades da área de Relixión Católica de 4.º de Educación Secundaria e os seus correspondentes contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe, organizáronse e secuenciáronse en función dos seguintes criterios:

Os bloques de contidos do currículo de Relixión Católica :

Bloque 1. O sentido relixioso do home.

Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia.

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da historia da Salvación.

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.

A integración de todos os contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe e distribución do currículo de Relixión Católica .

Mínimos esixidos Unidade

Redacta datos sobre a vida e as ensinanzas de Buda.
Identifica e clasifica os trazos principais (ensinanza, comportamento e culto) nas relixións monoteístas.
Busca información e preséntalle ao grupo as respostas das distintas relixións ás preguntas de sentido.
Recapacita e medita sobre a paz.
Participa en debates sobre a busca de sentido.
Autoavalía a súa capacidade de diálogo.

Define brevemente a experiencia relixiosa e a experiencia cristiá.
Analiza e debate as principais diferenzas entre a revelación de Deus e as relixións.
Analiza e reflexiona sobre a súa actitude .

Resume en que consiste a dobre realidade da Igrexa na historia.
Extrae conclusións sobre a historia da Igrexa nos séculos XV a XXI.

Toma conciencia e agradece os momentos da súa historia nos que recoñece a fidelidade de Deus.
Dialoga sobre a dimensión espiritual do agradecemento.
Reflexiona sobre o sentimento de aproveitar o tempo.

Unidade 4

Identifica, clasifica e compara os trazos do Mesías sufridor e o Mesías político.
Argumenta desde os principios da moral católica da vida pública.
Reflexiona ante dilemas morais que formula a vida pública.
Aplica o método ver-xulgar-actuar ante un problema actual da sociedade e a política.

Busca e identifica persoas que actualizan hoxe a misión de Xesús e expón en grupo por que continúan a misión de Xesús.
Le de xeito comprensivo un evanxeo.
Describe como ser críticos e evitar ser manipulados polos medios de comunicación social.
Clasifica e define os sacramentos da Igrexa católica.
Describe en que consiste o sacramento do Matrimonio e cal é a súa liturxia.
Reflexiona e expresa creativamente a espiritualidade amorosa.
Participa nun role-playing a partir dun dilema sobre o casamento.

Expón que é a sexualidade humana.

Elabora xuízos a partir de testemuños que exemplifiquen unha forma nova de usar a razón e a liberdade e de expresar a afectividade.
Resolve un dilema moral relacionado co verdadeiro amor.

Define e diferencia os termos autoridade legal e xusta, autoridade moral e autoritarismo.
Identifica persoas que son autoridade na súa vida e explica como recoñece nelas a verdade.
Localiza e xustifica tres acontecementos da historia nos que a Igrexa defendeu a verdade do ser humano.
Recoñece e valora na Igrexa distintas figuras que son autoridade, polo servizo ou polo testemuño.
Analiza o seu nivel persoal de sinceridade.

Investiga e debate sobre as iniciativas eclesiásticas do seu contorno que colaboran na construción da civilización do amor.
Replica a afirmacións erróneas con propios argumentos.
Explica a importancia de valorar cada persoa, cada cousa e cada momento.
Interioriza e enumera comportamentos necesarios para cambiar o mundo.

Procedementos e instrumentos de avaliación para cada avaliación:

Os procedementos para a avaliación da materia de relixión serán

- Actividades que traballen explicitamente os estándares definidos na unidade.
- Mapas mentais ou conceptuais elaborados polos alumnos e polas alumnas.

- Produtos de aprendizaxe deseñados para poder aplicalos en tarefas realizadas nun contexto real; por exemplo: unidades de medida deseñadas por eles, o deseño dun obxecto con figuras xeométricas, murais, traballos de aplicación das tarefas, etc.
- Probas escritas que recollan os estándares de aprendizaxe.
- Problemas de aplicación de contidos nos que é necesario o desenvolvemento do razoamento lóxico.
- Ferramentas de autoavaliación e coavaliación do traballo na aula.

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	PORCENTAXE NA CUALIFICACIÓN
Ferramentas de avaliación do traballo competencial	20%
Probas de avaliación escritas	20%
Evidencias dos estándares de aprendizaxe	20%
Material de clase e actitude	40%
Cualificación total	**100%**

A cualificación final recollerá nun 80% a nota media das tres cualificacións trimestrais e nun 20% o traballo, a actitude e a participación do alumno durante todo o curso.

En calquera caso, para ser avaliado positivamente, o alumnado terá que supera-los contidos mínimos indicados a continuación.

En canto ás competencias, o departamento de relixión aplicará o seguinte porcentaxe:

COMPETENCIAS	PORCENTAXE

Comunicación lingüística.	25%
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.	1%
Competencia dixital.	14%
Aprender a aprender.	10%
Competencias sociais e cívicas.	15%
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.	10%
Conciencia e expresións culturais.	25%
TOTAL:	**100,00%**

6.- Metodoloxía

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo reflexivo individual no desenvolvemento das actividades individuais.
- Traballo en grupo cooperativo: facer grupos de 3 ou 4 alumnos e alumnase utilizar as estruturas da aprendizaxe cooperativa para traballar os principios de definición de obxectivo grupal, interdependencia positiva e interacción cara a cara.
- Posta en común en gran grupo, despois do traballo individual ou grupal.
- Círculos de aprendizaxe.
- Exposición do profesorado.

A metodoloxía semi-presencial , enténdese no noso caso, alumnado ou profesorado illado por mor do COVID o tempo que determine a autoridade sanitaria pero que estivo no modo presencial o resto da avaliación; tería a parte anteriormente citada e a maiores o apoio da Aula Virtual do Centro, onde o departamento terá colgados os materiais do curso e o correo electrónico das profesoras para levar a cabo a actividade lectiva que realizara o alumnado presente na aula.

A metodoloxía non presencial, consistiría en usar os contidos colgados na Aula Virtual (vídeos, explicacións, exercicios, xogos, etc) e apoiar estas explicacións cunha sesión de Cisco Webex a semana. Ademais disto, o alumnado tamén terá a súa disposición o correo das profesoras deste departamento.

7. Materiais e recursos didácticos

En canto aos materias, utilizamos:

- diversos textos sacados de diferentes libros de relixión

- diversos exercicios de distintas fontes de información

- películas, internet, cancións

Sobre todos estes recursos, o alumnado terá sempre que realizar algún tipo de actividade. xeralmente, estes recursos adáptanse ao nivel e capacidades do alumnado, con actividades de reforzo, de ampliación e de avaliación.

8.- Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado

Procedementos e instrumentos de avaliación para cada avaliación presencial:

Os procedementos para a avaliación da materia de relixión serán

- Actividades que traballen explicitamente os estándares definidos na unidade.
- Mapas mentais ou conceptuais elaborados polos alumnos e polas alumnas.
- Produtos de aprendizaxe deseñados para poder aplicalos en tarefas realizadas nun contexto real; por exemplo: unidades de medida deseñadas por eles e elas, o deseño dun obxecto con figuras xeométricas, murais, traballos de aplicación das tarefas, etc.
- Probas escritas que recollan os estándares de aprendizaxe.
- Problemas de aplicación de contidos nos que é necesario o desenvolvemento do razoamento lóxico.
- Ferramentas de autoavaliación e coavaliación do traballo na aula.

As cualificacións do alumnado de relixión, estarán repartidas do seguinte xeito:

- ***Probas escritas 25 %***
- **Caderno de clase 25 %. Este apartado detállase da seguinte maneira:**

Ítem	Sempre (2,5)	Ás veces (1,25)	Nunca (0)
Traer o material escolar preciso			

Mostrar vontade de aprender e esforzarse nas tarefas			
Ter feitas todas as tarefas			
Orde e limpeza na presentación			

- **Traballos 25 %. Este apartado detállase da seguinte maneira:**

Ítem	Moi ben (2.5)	Ben (2)	Regular (1)	Mal (0)
Entregar os traballos na data fixada				
Traballo ben estruturado				
Contidos axustados o tema				
Presentación escrita				
Exposición oral na aula				

- ***Actitude 25 %. Este apartado detállase da seguinte maneira:***

Ítem	Sempre (2.5)	Ás veces (1,25)	Nunca (0)
Puntualidade na chegada á aula			
Puntualidade entregando os traballos			
Estar atenta/o ás explicacións, fai preguntas pertinentes e responde correctamente			
Mostrar respecto pola profesora			
Mostrar respecto polos/as alumnos/as			

Si algún alumno ou alumna ao final do trimestre non acadara o 50 % da puntuación, faríase unha proba de recuperación previa a entrega das notas, para tentar conseguir deste xeito un resultado positivo.

Si algún alumno ou alumna copia, no exame de avaliación final, será cualificado con un “0” nese exame e as notas das tres avaliacións serán divididas entre 3. O resultado desta operación será a súa nota final.

SEMI- PRESENCIAL:

Enténdese no noso caso, alumnado ou profesorado illado por mor do COVID o tempo que determine a autoridade sanitaria pero que estivo no modo presencial o resto da avaliación.

Neste caso, seguiremos os criterios anteriores e levaranse a cabo no momento da súa incorporación.

PRESENCIAL:

No caso de ter que realizar unha avaliación con docencia non presencial, os criterios de avaliación son os seguintes:

- 50%: Traballo a realizar seguindo indicacións da profesora sobre un temapredeterminado e cunha extensión e presentación axeitada a cada nivel.
- 20%: Realización das tarefas pedidas a través da Aula Virtual do centroentregadas no prazo indicado.
- 20%: Forma de entrega das tarefas pedidas a través da Aula Virtual do centroseguindo estas indicacións:
- Documentos redactados en Arial 12 con dobre espazo
- Asunto e corpo do correo correcto
- 10%: Participación activa e asistencia continuada nas clases virtuais que serealizarán a través da plataforma Cisco Webex.

9. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente

Ao finalizar cada unidade debemos avaliar o proceso educativo. Podemos pedirlle ao alumnado que colabore connosco contestando estas ou outras preguntas concretas:

- Que porcentaxe do alumnado alcanzou os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que recursos e actividades deron mellor resultado?
- Que outras cousas podiamos realizar en función dos intereses do alumnado?

- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

8. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Na materia de relixión, neste curso, e cos datos dos que dispoñemos á hora de redactar este Documento, non dispoñemos de alumnado pendente.

Calquera cambio aparecerá reflectido nas actas do departamento correspondentes ao mes de setembro

PROGRAMA DE REFORZO PARA A RECUPERACIÓN DA MATERIA PENDENTE

O alumnado da ESO pendente de superar a materia de Relixión fará uns exercicios de reforzo que se lles facilitarán cada trimestre, e que deberán entregar na data establecida para cada avaliación

No caso de non realizar/entregar ou non superar estes exercicios, deberá presentarse ao exame final(maio ou xuño) na data marcada para este fin.

PROBA EXTRAORDINARIA DE SETEMBRO

A proba extraordinaria de setembro, puntuada sobre un total de 10 puntos, consistirá nunha serie de cuestións que recollan os contidos mínimos do curso. A nota mínima para superala mesma será un 5.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Os criterios de cualificación son os mesmos . Para superar con éxito esta materia o alumno/a deberá mostrar interese por ela traballando e presentando os exercicios de reforzo nas datas marcadas polo departamento para a súa realización. A avaliación é continua polo que o alumno/a deberá presentar tódolos trimestres os exercicios.

9. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar

Á hora de formular as medidas de atención á diversidade e inclusión temos que solicitar, en primeiro lugar, diversa información sobre cada grupo de alumnos e alumnas; como mínimo debe coñecerse a relativa:

- Ao número de alumnos e alumnas.
- Ao funcionamento do grupo (clima da aula, nivel de disciplina, atención...).
- Ás fortalezas que se identifican no grupo en canto ao desenvolvemento de contidos curriculares.
- Ás necesidades que se puidesen identificar; convén pensar nesta fase en como se poden abordar *(planificación de estratexias metodolóxicas, xestión da aula, estratexias de seguimento da eficacia de medidas, etc.).*
- Ás fortalezas que se identifican no grupo en canto aos aspectos competenciais.
- Aos desempeños competenciais prioritarios que hai que practicar no grupo nesta materia.
- Aos aspectos que se deben ter en conta ao agrupar os alumnos e as alumnas para os traballos cooperativos.
- Aos tipos de recursos que se precisan adaptar a nivel xeral para obter un logro óptimo do grupo.

Necesidades individuais

A avaliación inicial facilítanos non só coñecemento acerca do grupo como conxunto, senón que tamén nos proporciona información acerca de diversos aspectos individuais dos nosos estudantes; a partir dela poderemos:

- Identificar os alumnos ou as alumnas que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe. (Débese ter en conta aquel alumnado con necesidades educativas, con altas capacidades e con necesidades non diagnosticadas, pero que requiran atención específica por estar en risco, pola súa historia familiar, etc.).

- Saber as medidas organizativas que hai que adoptar. (Planificación de reforzos, situación de espazos, xestión de tempos grupais para favorecer a intervención individual).
- Establecer conclusións sobre as medidas curriculares que hai que adoptar, así como sobre os recursos que se van empregar.
- Analizar o modelo de seguimento que se vai utilizar con cada un deles.
- Acoutar o intervalo de tempo e o modo en que se van avaliar os progresos destes estudantes.
- Fixar o modo en que se vai compartir a información sobre cada alumno ou alumna co resto de docentes que interveñen no seu itinerario de aprendizaxe; especialmente, co titor.

10. Medidas de atención á diversidade

Os alumnos/as son diferentes no seu ritmo de traballo, estilo de aprendizaxe, coñecementos previos, experiencias, etc; por todo isto, se fai necesaria unha educación para a diversidade.

Aínda que os meus alumnos/as son bastante homoxéneos en canto ás súas capacidades de aprendizaxe, procuro ter unha atención máis individualizada e personalizada con aqueles/as alumnos/as que presentan algún tipo de dificultade.

As medidas adoptadas son:

Preparación de exercicios e tarefas máis sinxelos e acorde coas súas capacidades.

Reforzo pola miña parte, prestándolles máis atención.

Normalmente tódolos meus alumnos/as acadan, sen dificultade, os obxectivos esixidos

11. Elementos transversais

O departamento traballará os elementos transversais habitualmente e en tódalas súas actividades:

- Comprensión lectora, expresión oral e escrita
- Comunicación audiovisual e as tecnoloxías da información e comunicación
- Fomento da capacidade Emprendedora
- Educación cívica e constitucional
- Fomento de todo tipo de igualdades, prevención da violencia,nondiscriminación
- Fomento dos valores de liberdade, xustiza, paz, democracia, respecto dosdereitos humanos,…

12. Actividades complementarias e extraescolares

Neste curso 2020-21, o departamento de Relixión seguindo as indicacións do protocolo publicado pola Consellería o 31 de agosto que no seu punto 3,5 di "Evitaranse aquelas actividades que supoñan a mestura do alumnado de diferentes grupos de convivencia o clases, así como as que exixan unha especial proximidades" evita polo momento a realización de actividades.

Deixamos a posibilidade de organizar algunha actividade complementaria e extraescolar no caso de que mellore a situación sanitaria, neste caso tentaremos informar coa maior brevidade posible.

13. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da propia programación

A diversidade de actividades de avaliación da área de Relixión Católica elaboráronse en función dos seguintes criterios:

A)Ofrecer en cada unidade didáctica unhas actividades de avaliación de calidade, que avalíen a todos/as e todo: alumnado, profesorado, pais e nais, materiais curriculares, tipos de contidos, o centro educativo e os procesos de ensinanza-aprendizaxe. Será esta unha avaliación continua, formativa, orientadora e personalizadora, que se aplica sucesivamente por medio de

actividades de avaliación inicial ou diagnóstica, avaliación formativa e avaliación final ou sumativa, e que capacitará o alumnado para avaliar a aprendizaxe acadada e valorar o seu proxecto persoal de vida.

B)Realizar unhas actividades de avaliación que sexan educadoras, autoactivas, de autoaprendizaxe e de heteroavaliación e autoavaliación; unha avaliación de calidade que comproba a calidade dos resultados. Unha avaliación que sirva para medir e comparar os resultados obtidos cos obxectivos propostos, así como para sintetizar «o rigor científico-estatístico» da avaliación cuantitativa con «o persoal e imprevisible» da avaliación cualitativa. E todo iso, desde criterios que midan e avalíen o desenvolvemento das competencias, os seus descritores e os estándares de aprendizaxe avaliables.

C)Utilizar variadas técnicas e instrumentos de avaliación dos diferentes modelos de ensinanza e realizarse estes de forma colexiada. D)Ofrecer actividades en clave de TIC.

Estes recursos pretenden alcanzar os obxectivos e desenvolver as competencias da unidade, ao mesmo tempo que serven de orientación para o profesorado sobre os avances e os retrocesos no proceso de ensinanzaaprendizaxe do alumnado.

As actividades da avaliación final teñen por obxectivo comprobar o grao de aprendizaxe final alcanzado sobre o tema por cada alumno ou alumna, e a aplicación práctica, cultural e existencial que extrae do tema para a súa vida persoal, social e relixiosa.

Na última reunión de cada mes, o Departamento avaliará o cumprimento da Programación, que se irá adaptando ou modificando cando as circunstancias así o demanden.

14. Accións de contribución ao proxecto lector

Por norma xeral traballarase diariamente a lectura das formas seguintes:

-Con textos de lectura. Os textos son curtos e as estratexias recomendadas apuntan á lectura rápida: non se pretende esgotar o texto nin comprendelo todo, senón captar rapidamente o sentido xeral antes de pasar a outro para multiplicar as lecturas e gañar en motivación.

-Outros textos trabállanse máis en profundidade para habituar os alumnos a formular hipóteses de significado, a analizar a forma, a descubrir os elementos esenciais para comprender, a deducir ou comprobar as hipóteses emitidas.

-Unhas poesías, unhas bandas deseñadas e unhas cancións,etc. completan os relatos, os textos informativos, as regras dos xogos, etc.

-Numerosos exercicios de lectura en voz alta

15. Accións de contribución ao proxecto TIC

Por norma xeral, nas clases traballaranse as Tic das formas seguintes:

- Uso da pizarra dixital

- Uso das Tic para o manexo de fontes de información e o seu manexo

- Uso das Tic para a revisión do léxico e da gramática

- Uso das Tic para a creación de distintos contextos comunicativos: chats, foros, correo electrónico, blogs, … pasando polo uso de CD, DVD, internet, presentacións de Powerpoint.

- Tamén se usarán distintos recursos como programas de software específicos,páxinas web, dicionarios en liña, tradutores automáticos, etc.

- O uso das Tic permite sobre todo traballar con textos ou diálogos reais, taménofrece oportunidades para o achegamento ás súas principais manifestacións artísticas e culturais.

16. Accións de contribución ao plan de convivencia

O Departamento de Relixión contribúe no plan de convivencia do Centro baseándose nos seguintes aspectos:

- Os obxectivos, valores e prioridades de actuación que se recollen nel, a partir da análise das características do entorno social e cultural do centro, e garantindo o respecto ao principio da non discriminación e a inclusión educativa como valores fundamentais.
- A Concreción Curricular, con especial incidencia no desenvolvemento das competencias sociais e cidadás, así como nas metodoloxías diversificadas e adaptadas aos demais elementos do currículo, a fin de dar resposta á diversidade de intereses, motivacións e capacidades presentes no alumnado.; por canto, a atención educativa, e a atención curricular, en particular, revélanse como estratexias de intervención privilexiadas para reducir os problemas de convivencia.
- O tratamento transversal da educación en valores nas distintas áreas, así como inxeridos no currículo a través da propia materia de educación para a cidadanía e os dereitos humanos ou por medio da acción titorial, son algunhas das vías complementarias que permiten incorporar de xeito sistemático no currículo escolar contidos prioritarios da pedagoxía da convivencia, como: os dereitos humanos, o respecto á dignidade, o exercicio do diálogo, a aceptación da diversidade, o rexeitamento a calquera forma de discriminación e o desenvolvemento da solidariedade.
- A Acción Titorial, revisando e introducindo os cambios que se consideren oportunos, a fin de adaptala ás características e necesidades presentes no alumnado e profesorado dos grupos, e incluíndo medidas e actividades que desenvolvan os contidos da pedagoxía da convivencia sinalados anteriormente: a través da análise dos grupos o clima da clase e o establecemento de normas de convivencia en asembleas de aula, grupos de aprendizaxe cooperativa, formación do profesorado e dos

delegados/as de alumnos/as na mediación como forma non violenta de resolución de conflitos ...

- A Atención á Diversidade do alumnado, adecuando os procesos de ensino- aprendizaxe ás características do alumnado, a organización flexible, a aprendizaxe en colaboración e os apoios, reforzos, adaptacións e programas educativos, entre outras medidas, poden contribuír ao logro dun clima escolar que facilite o seu éxito escolar. O centro planifica obxectivos e actividades de carácter preventivo no marco do desenvolvemento do currículo e da acción titorial, nas que se implique á totalidade da comunicade educativa, potenciando actuacións de colaboración familia- escola. O deseño da liñas básicas que segue o centro educativo na atención á diversidade contémplanse na Concreción Curricular e no Plan de Atención á Diversidade.

17. Información ao alumnado e ás familias

En todo momento, tanto o alumnado como as súas familias poderán ser atendidos pola profesora do Departamento nas horas fixadas para tal fin. De non ser posible na hora “oficial”, sempre se intentará consensuar un momento para a atención demandada.

Tamén serán públicos os Contidos mínimos de cada área e nivel, así coma os criterios de avaliación e cualificación, que estarán expostos nos taboleiros correspondentes, así coma no sitio do Departamento na páxina oficial do CPI Aurelio Marcelin Rey García

Cuntis, setembro 2020

Ana Alicia Mallón Otero